

DREI DICHTERLIEKE VERTELSTERS

deur

Derk Sibolt Hovinga

mit 'n veurwoord van Drs. Willem Diemer

The logo for Stabo, featuring a stylized, calligraphic 'S' that loops around the word 'tabo' in a lowercase, cursive script.

UITGEVERIJ 'STABO/ALL-ROUND' B.V., GRONINGEN.

Reeks Nedersaksische Schriftten III

STABO/ ALL-ROUND B.V. Damsterdiep 31^b, 9711 SG Groningen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeefster.

ISBN 90 6108 8208

VOORWOORD

De Oldambster dichter Hovinga, geb 1909, vertoont met de 'Achterhoeker' Staring, uit de tijd der Nederlandse Verlichting en opkomende Romantiek, meer dan één overeenkomst. Terloops zij aangestipt hoe in beiden de liefdeslyriek slechts gedempt maar daardoor des te ontwapenender tot klinken kwam, gelijk Hovinga zojuist bewees toen hij in zijn verzamelbundel 'Bloaren aan de levensboom' alsnog een aan de platonische erotiek gewijde rubriek opnam, met dit werk van heel veel vroeger een verassend nieuw licht op zijn dichterschap werpend. Bij Staring is dergelijke lyriek onsterfelijk geworden door idylles als „wij schuilden onder dropplend loover, Gedoken aan den plas...\", voor de muziekgevoelige onder onze lezers zeer verwant met een Schubert-lied uit dezelfde jaren als „Wir sassen so traulich beisammen im kühlen Erlendach...\".

Belangrijker overeenkomst is hun beider vorming door veelzijdige studie en hun 'Dichter-und-Bauer-Sein', waarbij in het eerst genoemde opzicht, dat der studie, geestverwantschap met Griekse regio, hoe 'christelijk' beiden ongetwijfeld ook zijn.

Hovinga doorliep het gymnasium en studeerde toen in Groningen enkele jaren klassieke talen, tot de boerderij hem riep: soortgelijk als Staring geroepen werd te gaan hereboeren op het voorvaderlijke goed. Hoe zuiver heeft die andere boerenzoon, Gerrit Achterberg, deze 'roep' verstaan, toen hij (die ook in staat was uiterst geavanceerde techniek in zijn werk te betrekken, iets waaraan we direct via 's.o.s.' en 'omroep' associëren), dichtte: „Er wordt om mij geroepen: mijn moeder sterft. Ik moet de valleien opzoeken die ik erf...\".

"In haast alle lyriek van Hovinga is een klassieke ondertoon onmiskenbaar aanwezig, terwijl in de hier volgende bundel de laatste 'Vertelling' op geestige wijze van dat student-zijn getuigt. Opvallend is verder hun beider zich haast fanatiek verdiepen in de legenden van de eigen streek, en hun in 'berijmde vertellingen' verslag doen daarvan.

En zoals Staring met zijn 'puntichten' volop de binnenpret van de taalvirtuositeit genoten moet hebben (binnenpret vergelijkbaar met 't meer exhibitionistische 'plaisir de se voir imprimé' der journalisten en wetenschappers?), zo schept Hovinga er een even-zeer vituoos genoeg in om nú eens alle duizend-en-één aloude Oldambster voornamen in één 'gedicht' te vangen („Noar 't Adril-lenmaart in Winschoot"), dan weer, zoals in de eerste der drie hier volgende vertellingen, schier alle oud-Oldambster Plaats-dorps-, gehucht- en veldnamen in een keer te omvamen.

Als „crux" fungeert in dit bundeltje zijn op Pasen 1981 geschreven cyclus 'De joarkring' waarin we bespeuren, hoezeer bij Hovinga dichter én boer wortelen in een 'Noordse' ondergrond, hoezeer in harmonie eigenlijk alles is in de drie godsdienstsferen waarin onze streken verkeerd hebben en verkeren: Phoebus, Balder, Jezus.

Want is niet, in een wel zeer bijzondere zin, dat opstaan uit de dood met Pasen, dat weer beginnen van bloei en leven, de „crux" gebleven waar 't hele Gods-mysterie om draait, ook daar, waar een letterlijk kruis er het symbool van is? Wie z'n 'zeven kruisjes' met ere telt en dan zo getuigen kan van dood en leven als in „De joarkring", die verdient onze gelukwens en ons respect.

W.D.

Wie, Oldamsters

*Motto: Oldamsters bin wie
Oldamsters blief wie.*

Wie van Woldendörp, Kolhouk,
Beerte, Finnerwol, Noordbrouk,
Woar d'ol Dodde dag en nacht
d'Haalve en d'haile uren slagt;
Woar ook stait de Olle kaark
Mit zien mooie schilderwaark,
Deur zien kerkörgel (vernuimd
Noar Arp Snitger) ook beruimd
En woar 's zundoags 't örgellaid
Broest van Gods aalaiweghaid;

Wie van Winschoot, Maiden heer,
Woagenbörge, Scheemtermeer,
Van Termunten (wied in 't zicht,
Omdat 't op 'n wierde ligt,
Dichte bie de Punt van Raaid',
Dei de Eems van Dollert schaidt,
Woar de neie diek, hier bauwd,
Óns bevailegt veur de vloud
As Noordwester dut en gromt
En de zee aal hoger komt);

Wie van Scheemte, Oostewold,
Van Midwolle, Kloasterholt,
Woar men torenklokken gut,
Dat 't wied klinkt, as men dei ludt;

Scheemte, woar Marioa zit
Boven deur van kerk, in 't wit,
En 'n koegel, haalf allain,
In de toren is te zain;

Wie van Tammek, Olleschans,
Net as vrouger hail wat mans,
(Woar de Oa aal zunner én
Slingert deur het handschop hen
En zok kronkelt noa en veur
Tussen boerenploatsen deur):
Net zo'n stee dat vin ie naargens
Op de wereld, aanswoaraargens!
Wie hier van d'Oldlaandse weg
Dei zok slingert zo ik 't zeg,
Aal in bochten om en om
Tot ik aan het enne kom;

Wie van 't Woar, van 't polderland,
Bie de diek aan Dollertkaant,
Stil, noadenkend, tong nait rij,
Moar Oldamsters frais en vrij;

Wie van Olsde, Westerlee
Van Börgsweer of aander stee
't Groot Oldamsterlaand in 't rond;

Wie van Beersterhammerks grond
Dat van weelde overvluit
As hier 's zummers 't koolzoad bluit.

Wie van Boansum, goa 't moar noa,
Van Neischanze, aan de Oa,

Wie van de kebovverij
't Lutje loug of boerderij
Op ons vrij en aigen recht
Deur ons zulf aal dreuge legd,
Mit zien koren, vei in 't gras,

Onder eerde: zolt en gas.
Bóven riek en ònder riek,
Achter hoge Dollertdiek:

Wie van Fiemel, Troanendal,
Van de Bult en Overal.
Uterboeren. Lalleweer,
En van Duurkenakker heer.
Van Hamdiek en Kostverloorn.
Of op Bovenstreek geboorn.
Of van 't Achterhamriek, 't aarf
Op Veenbouwten, van Olwaarf
Van Zuudbrouk of Lutjelo,
Of van Kibbelgoarn en zo:

Wie van Tutjeshutte heer.
Kikkerpolder, Dalling'weer.
Biesterhogers, van de Leet'.
't Oosterènne, veur ik 't vergeet:
Wie van Tjabbesstreek. Loudiek.
Vledder in het korenriek.

d'Ae-wcg. Hainswgcg, Zwoagweg hier,
Ronnom Woldendörper wier.
Mit ons laandschop, wied in 't zicht
In het golden zunnelicht.
Tels bedekt en grauwwelicht
Onder duuster wolgericht:

Wie van Eexte. Dreibörghlaand.
d'Hongerege Wolf zien kaant.
Binnen waik, van boeten haard,
Zwiegzooam, waarkzooam, gain dreikwaart:
Wie van 't stille Ganzediek
't Binnen-Aesterkoren riek,
Van Zuudwennen of Goldhoorn,
Of op Scheemterzwoag geboorn,
In ons laandschop woagenwied.
In de kimmen van de tied.
Onder 't hemelhoog verwulf,
Kennen, binnen wie onszulf:
Wie bie daip en kolk vandoan
Doar de hoge raaiten stoan;

Wie op Schaiveklap op stee,
Of Termunterziel aan zee,
Zummerdiek, Kobeetjedraai,
Scheemter hammerk ook. op klaai,
In zien kerkje, luddek, goud,
't örgel deur Arp Snitger bouwd;
Wie van Kromme-Elleboog,
Doar het laand lopt schroad omhoog,
Wie van ziel en gaarst of loan,
of oet 't Meerland ook vandoan;
Wie van Aikaamp, Vraischelo,
Winschoters van 't Dwingelo;

Wie van Boneshans, Blijham,
Bennewolle of Den Ham;
Bennewolsters loug, al old,
Mit zien kerkje in het holt,
Mit 't museum dat ter stait,
En de 'Olle Wolden' hait,
Tou memorie en tou zicht
Op ons streekhistorie, sticht:

Wie van Griezevrouwenloan,
(Doar het vrouger 'n klooster stoan,
Dichte bie Vairtorenkaark,
Alda Ombechts olle maark):
Wie van d'Hörn, en Börg, Törfloan,
Doar ie bie het bos langs goan,
d'Vennen, Ollewieweweg,
Bovenburen, zo ik 't zeg,
Lesterhoes, 't Morigelaand,
Hessenbril, Zuveensterkaant,
Broggeschans of Tonkensoord,
As het stee van ons geboort,
Stoksterhörn of Bounderstreek
Doar Oostwold in Dollert keek.
Of van Naisjesoort en Wiek
Mit 't hoogholtje, of Ol diek;

Of ook woar Groaf Oadolf stait,
Woar het laand in d'högte gait,
Van de Tjamm', Hamrikkerweg,
(Olle börgsteën dei 'k hier zeg):

Hoowerdoa of Gockengoa:
Drostenbörg en Ennemoa,
Dei vandoage nog bestait
(In Midwole, zo elk wait);
't Raaidewolderpolderlaand,
Aan de sloaperdiek zien kaant,
Woar ook 't klooster Palmar ston
Dei in Dollertzee verswon;
Wie in Stoatenziel op stee,
Doar het woater lopt in zee;
Wie in Lutje Olsde vaast,
Tussen Lougen, Korengaast.
Munniksveen of jong en old
Van de buurt St. Vitusholt;

Wie de viskerlu van 't Wad
Aaltied boetendieks op pad.
Dollert op in Noorderriet;
Wie van Moushörn, Biesterwied,
Van Grode Huno's Hungoaheert,
Börg van d' heufdling op zien peerd

In 't moeras en dichte holt
Ronnom 't loug van Oostewold
En zien noazoat Sebo's stee.
Dei aleer hier strieden dee
Veur ons vrijhaid, tegen Stad,
Dei 't Oldambt op nekke zat:

Wie van 't olle kloosterstee
Grieze monneken. bie zee,
Vrouger ook Menterne nuimd,
En in 't hail Oldambt beruimd;

Wie van Noapels. Vogelzang,
Dei in Wartums goan heur gang;
Wie oet Troppelhoezen vot,
Alt tevree mit loug en lot;
Wie van de Dellen, Kloosterloan.
d'Haimen Haardenbaarg vandoan.
Udengast, Hailegeoan,
(Doar de kaarke en toren stoan
Noast 'n kander, elk apaart);

Net zo-as op Winschoots maart,
Woar de Olle Witte stait,
En 't doar doaglieks gooit in 't laid
En ie kerk zain, aaiwen old
Mit zien vensters, rood en gold.

Woar men heurt van Kruus, gebod,
Christus' bosschop en van God;
In Winschoot, 't Oldamster haart
Mit Adrillen haildaal swaart
Van aal 't volk dat hier den komt,
En oet hail Oost-Grunnen stroomt,
En woar „Klinker” is in week
't Cultuurcentrum van streek;

Wie oet Laangestroat vandoan.
Torenstroat of Stikkerloan,
Vissersdiek of Venne of Plain,
Woar ie doezend winkels zain;
Wie van Rederweg vandoan.
Doar ie over strepe goan;

Wie van Strobos, Oelsholt heer,
Engelken ook, van aleer;
Of van Smacht, van weens of kaark,
Van febriek of tichelwaark;
Wie van diekwacht en verloot,
of Oldamster woaterstoat,
Wie van oldsheer ingelaand,
Of hier nei van gunderkaant:
Mitnkander binnen wie,
(Aal Oldamsters, ik en ie)
Mit 't Oldamt gelieke blied,
Moar dwaarskopt bie tegenstried,
Van ons aigen haim en heert,
Is ons 't aldermainste weerd.
En wie hollen haand in haand,
Deur ons waark 't Oldambt in staand!

Mitnkander, in ons waark
Binnen wie 't Oldamster maark;
Mitnkander, mit ons licht.
Geven wie Oldambt gezicht.

Mitmekoar, náit tégenander,
Hol wie 't hierzoot veurnkander.
Wie Oldamsters, doezenddik,
Da's wat ik joe hierzoot wik!

En Ol-Pekel, zoas 't ligt
Op ons ole venen slicht.
Mit zien ploatsen, veur en noa
Aan de schone Pekel-Oa.
Holt, as 't wil, ait zien verbaand
Mit 't groot Oldamster laand
En zien volk, nog nait zo min
As 't zokzulf moar blieven kin...

II

De joarkring

1

't Wikken

Waitende Wolwa,
In oertied geboren,
Dei ken aal gehaimen
Van Goden en lot;

Dei allèn
Van aal leven
De oerwellen wait;

Van kosmos de orde,
Kringloop van 't bestoan;
Wik mie de geboorte
Van wereld en leven
Van natuur en van gaist
En ale gebeuren
Het haile joar rond.

Dit wik ik. Wolwa:
Leste grond van
't Aal-wezen
(Van 't bestoan)
Te begriepen
Gait wied boven
't Mensenverstaand.
Toal van de mens
Het gain woorden,
Begrippen,
Om dat te bevatten

't Mysterie van wezen
't Mysterie van worren
Ken allèn glans
Van 't licht.
De blui van 'n bloum,
Het flustern
Van wind
In ruzzelnde bloaren
Moar vertolken.

Mysterie blift ait
Leste grond
Van 't bestoan.
Allèn 's werelds
Kringloop ken
De menselke gaist
Moar bevatten.

3

Wik mie den, Wolwa,
Dei ales deurschouwt.
Wender komt 't ènne
Van Uller zien riek.
Van kolle en dood

Nog ligt de sneie
Op Midgards lannen
En spaigelt 't ies
Op pool en moeras
'n Woaterge zun.
Van waarmte ontbloot.

En Gerda slumert
En slept moar
En slept.
Moar gain iezege kolle
Holt wereld in greep meer
En aaldoag hoger
Oet 't heldere Asgard
Kikt Wodans oog. -
Veurzeg mie den, Wolwa,
Wat tied of dr komt.

4

Dit zeg ik, Wolwa,
In 't wikken bekwoam
Van wat Nornen bepoalen
Bie Urdars welle
Aan levensboomsworrels
Veur Asgard, veur Midgard
Veur Utgard ook,
Veur goden en minsen
Aan leven en lot.

Uller mout roemen
No gaauw Midgards lannen
Gerda zel opstoan
Oet winterse doodsloap
En Freyer regaiern
In wereld zien tied!

II

De tied van Freyer

De tied van Freyer
(De bliede lichtgod
Dei 't duuster verdrift
En de geesten bevrucht
Van de mensen op eerde,
En aal leven in Midgard
Weer opwekt) is komen!
Hai Asgard stroalt...
Dc hemel is open
En lei wordt de locht.
Het heer van stroalen
Van 't vlammand zunlicht
Richt no zien
Winnende speren
Op het kille slagveld
Van kolle en van ies
En smelt ale sneie;

Verbrekt de ieskörst
Van poulen en meren.
Helder woater
Vluit deur beken en stromen
Noar Njords grote zeeriek.
Uller mout wieken
Noar Ydalirs hallen
En Midgard teunt weer
Zien eerste gruin.

Gerda wordt wakker
No Skirnir neur gloazen
Kiste openbrekt.
Freyers leger
Van doezenden stroalen
Helder zunlicht
Brengt waarmte en leven
In Midgard vanneis.

III

Carnaval!

(carrus navalis)

De scheepswoagens rieden
Deur Midgards lougen
Mit schimmels bespannen.
Op de woagen, versierd
Mit slingers van bloumen,
Onder woalen verburgen
Zit de lentegodin.
De priesters (druïden
In witte gewoaden)
Goan noast 't witte span.
De mensen dansen,
Meziek klinkt in 't rond,
Woar de optocht
Vebie gait.
De winterse reuzen
Aan kettens bonnen
Goan in de optocht

As sloaven mit!
Veurjoarstied! feesttied.
Freyer kwam weer
En Gerda is broed.

IV

Zaaitied

De lannen dreugen
En gruïn wordt het gras.
De bocren waarken
Op akkers en velden
En zaaïen het koren
In rulle grond.
De lammer dansen
In Midgards waaiden,
De vledders en linden
Kriegen weer bloaren.
De vogels bouwen
No aal weer heur nust.
De liesters zingen.
De holtdoeven koeren
De bloumen bluïen.
Lentetied! Vreugdetied!
Balder kwam weer.
Het licht schient alom...

V

't Woarom

Zeg mie no, Wolwa:
Woarom zaait de boer?
En wat is de zin
Van ale gebeuren?
Dit (wik ik, Wolwa)
Is de gang van het leven
De zin van 't bestoan:

In atomen is „Widär“:
Is 't aaiweg begunsel,
't Mysterie van ales
Wat is en wat wordt
Aan vörm en materie,
Aan leven en gaist:
De zin van 't bestoan.
Zo is ook het zoad
Dat de boer zaait,

In 't aai van de vogel.
In de vrucht van de boom
Het aaiweg begunsel
Van aal tiedelk leven.

Dóarom zaait de boer,
Dóarom nuzzelt de vogel,
Dóarom vindt ook
De mens in zien waarken,
Zien bouwen en plougen.
Zien zuiken en denken
De daipste zin.
En 't doul
Van 't aigen bestoan:

Zien bouwen aan
Leven en wereld
Om 't aaiwege
In zien tiedelk bestoan:
Aal eerdse lot
En bestoan
Is worren in tied

En weer overgoan
In „Widar" -
Want 't aaiwege
Van wezen en worren
As begunsel
Zel immer in
De atomen bestoan!
Dit wik ik. Wolwa,
De mens as zin
Van zien leven:
't Zulf zuiken
En vinnen
Van zient aigen weg
Oet 't mysterie in homzulf
Deur 't bestoan.

VI

Veurjoarsfeest

As Balder en Hodur,
Walvoaders zeuns,
De goden van licht
En van duuster
Geliik-op dailen
De dag en de nacht
Is 't feest van 't veurjoar,
Van Balder, dei dag -

De waarmte van zun
En de grui van netuur
Verblieden de mensen
Ze eten de aaier
De droagers van leefkracht
Dei ales verneit.
Ze riestern mit neuten:
Mit neie waasdom
In geefblanke pit;

Ze vieren oetbundeg
't Veurjoarsfeest.
In 't nachtelek duuster,
As Heklur regaaiert,
Brannen de vuren
Van levensvreugde
In de lougen rondom
Om 't licht dat
Aaldoag nog wint.

De vogels bouwen
Vanneis weer heur nusten:
In 't weeldereg graslaand

Lopt weer 't vei;
Hontop en laandjeboum
Siert weer 't gruinlaand.
Het koren gruint op;
De bomen ontbotten.
Het peerd weltert zok
In 't gras en
't voeltje danst

Veurjoarstied! Bluitied
In Midgards lannen!
Zunnetied! Lichttied
In Gerda's toen!

VII

Midzummer

Den komt Midzummer.

't Koren is wozzen.
De jonge vogels
Vlaigen al oet.
Wodan zit 't hoogst zo
Op zien golden troon
In Asgards roemten;
Geft Midgard op 't laangste
Zien scheppende kracht
De boeren heuen
Bie 't zummerse weer.
De laangste doagen
Verdreven 't duuster
Oetbundeg bluien,
De bloumen alom,
De iemen vlaigen;
De bloumen verstoeven

Heur vruchtboar stoefmeel
En ale stampers
Zetten no vrucht.
De mannen zuiken
In holten van bomen
De hunneg veur mede,
De machtege draank.
Goldgeel wordt al
Het riepande koren;
De waaite en spelt -
't Is hoast kloar
Veur de oogst.
Den zichten de boeren
't Koren tou schoven,
Ze hokken de rogge
Veur 't doagelieks brood,
Veur heur baaier de spelt,
Veur de peerden de hoaver.
Om midden Midzummer
Holt hail Midgard feest;

Brannende roaden
Rollen van d'heuvels
In 't nachtelk duuster
No zun nog op 't hoogste
Overdag aan locht schient
Balder regaiert no
Zien leste doagen:
Gauw zel Hodur
(Zien blinde bruier)
Hom no versloagen
Mit schaarpe speer
Van moaretak moakt
En deur Loki richt:
Zo wol dat 't noodlot.

VIII

Donars tied

Duustere wolken
Hangt Frigg no om Mitgard -
En Donar grommelt
En slingert zien hoamer.

Onweer komt.
De regen stroomt.
Donar regaaiert no
In Midgards lannen.
Zörgt mit Sif
(Zien blondlokkege eegoa)
Mit vruchtboare regen
En dreugende waarmte
Veur de golden oogst.
Dc boeren zichten
No ale kören.

De volle oaren
Geven heur oogst
Bie 't dörsen van 't stro. -
Den komt 't oogstfeest
Mit baaier en mede,
Mit vlees aan 't broadspit,
Mit zang en mit daans
Tot daip in de nacht
Onder slingers van gruin
En de oogstkrans van gold

IX

Haarsttied

Allènneg de stoppels
Zugt men nog stoan.
Moar leste schove
Blift achter op 't veld
Veur 't peerd van Wodan:
Achtpotege Sleipnir

De doagen körten
No dag aan dag.

De boeren plougen
De stoppels onder
En zwaarter en zwaarter
Wordt Midgards veld. -
Frigg weeft aal nachten
Heur woalen van dook
Over Midgard
En zwaarter en zwaarter
Wordt Midgards veld. -

Dat 's mörgens Wodans oog
Gain wereld meer zugt.
De haarst is komen:
Nacht aan dag weer geliek.
De st:ormreuzen komen:
Heur windvloagen
Vegen het laand.
De bloaren dwarreln
Omdeel op de wind.

De bomen worren
Weer dood en koal.
En regenbuien
Deurwaiken de grond.

De kinder lopen
Mit heur lichtjes
Deur duustere oavend. -
Ale blui is vergoan:
De wereld raauwt
Om 't leven dat staarft.

Raauw is asmids
Ook onder de mensen
As 't lot komt
Mit zaikte en dood;
Mit brand ook
of overstromen.
Het vei stait
Weer op stale,
As de dag om is
Vertelt men weer
Bie 't brandend heerdvuur
De olle verhoalen
Déurverteld
Van geslacht op geslacht.

X

Midwinter

Den komt Midwinter,
Donars tied is vebie,
Uller komt weer.
Mit hom de iesreuzen,
En Wodan ridt hoog
Deur de locht
Mit zien trawanten.

De wilde jacht
Striemt no de eerde
Mit dodelke dolken;
Grond golft en dreunt,
Klokken luden,
't Is no körtste dag.
Midwinterhoorns bloazen:
Vannacht wordt geboren
't Neie licht.

De mensen hollen
Het feest van Midwinter
Twaalf doagen laank.
Wodan ridt
Over doaken
Op zien schimmel
En streut zien goaven
Veur de mensenkinder.
Op deel stait
Gruin levensboom
Mit joarringen
En kranzen versierd,
Want de joargang
Is rond;
In zien takken
Schient no het licht
Dat duusternis
Overwint.

Poaske 1981

III

'Vivat Omlandia! '

*'n Stedintenlaid anno 1930,
zo 't reKent verteld deur 'nicht'*

'k Goa in Stad zo veur en noa
Noar mien taante Aukemoa
Dei doarzoot al 'n haile zet
Stedinten op heur koamers het.

En dei doarom hail best wait
Hou 't bie zokse heren gait
En dei mie, heur eigen nicht.
Dat vertelt en nait verswigt.

..'t Het hier", zee ze, „anerlest,
"Bittersteek' op beune west
Van „Omlandioa"-stedinten.
Boren. onder de gebinten.

Dar ik ja, mit licht en vuur,
Aan stedinten ait verhuur.
't Smit mie nait 'n bulde om
Moar "k dou 't veur de waitenschop!

Hogeschool hong gaauw aan latten
As hier gain stedinten zatten,
Hogeschoul in Stad ken bouwen
Op ons slag, ons soort van vrouwen:

Nog te goud veur W.B.W.*,
Moar veur dit waark op ons stee:
Veur 't bemoudern en verduren
Van stedinten en heur kuren".

'k Vroug mien taande, hou heur 't leek
As ik ook ais kwam, en keek
Op zo'n dag, hou of dat was?
Moar ze zee, dat 't gaf gain pas

En dat heur 't moar beter leek
Dat ik kwam te midderweek
As zo midden maank 't reminten
Van „Omlandioa"-stedinten.

Op zo'n feest, zo'n 'bittersteek',
Kwammen zo-as mie wel bleek,
Stedinten ja van ale kaant
Oet ons haile Ommelaand:

Van 't Oldambt en 't Hogelaand,
Westerwolle, 't Hogezaand -
Moar stedinten oet de Stad
Kwammen hier nait over 't mad!

* W.B.W. = Wedevrouwenbiestandswet.

Want dr was ja aaltied stried
Al van haile olle tied
Tussen 't Ommelaand en Stad
Wat gainain stedint vergat.

Boetendes haar Stad (veur 't jolen:
't 'Peerd van Ome Loeks' ja stolen
En dat zet begriep ik goud
Tussen stad en laand kwoad bloud.
'k Leuf, zee Taante, „dat moar t best is,
Da 'k die no vertel hou 't west is.
't Bitterfeest van anerlest
Dastoe doar idee van hest:

d'Ain noa d'aander kwamrnen de heren
Bie ons in de stroar mesjeren.
Aalmoal in heur bittergoud
En mit plumen op de houd

En ik heurde langs de trappen
Wel 'n stieg noar boven stappen
Noar de beune: op de 'kaast'
Van mien huurder aal te gaast.

En dou elk, veurzain van nat.
Op zien stee en stoute zat
En ais nipte aan de draank
Sprong „D'rekteur" dr midden maank.

Eerst bluis-e zien waangen dik
Op de toethoorn van 'n snik
En pruit dou 'n welkomswoord
Aal in 't plat, van 't goie soort:

„Leden van Omlandioa.
Wat ik dou, dou ie mie noa".
En doar klonk de aria
Van: ..Vivat Omlandia! "

(Nait op 't plat, dat was moar schien,
Moar op 't zuverste Letien
Daj, most reken, al hail gaauw kennen
As j' ait bie stedinten binnen).

En dou zong elkain hom noa
Van 'Vivat Omlandioa'!
d'Aine fien en d'aander grof
Aaltemoal tou Omlaands lof.

Tot op 't enne, tou besloet,
't Leste 'Vivat' was dr oet
En ain van de jongeheren
Zee: „No wiw' eerst even smeren! '

En dou kreeg elk weer zien glas
Vol mit draank, wat dr moar was,
Vol mit port of bols of wien
Oet leuf 'k wel 'n kroek of tien

En gainain dei haar verdrait!
Elk dei gooide 't mit in 't laid:
Want gain boerenzeun dei wis
Aan cognac ooit sturven is.

'n Stok of menneg wazzen „groen",
'n Aander stel wör al wat doén.
Want bie 't zingen en 't gesprek
Was aan klokjes gain gebrek,

En 'k haar hail goud in de goaten
Dat ze aal in 't platte proatten
Om dei toal nait te verleren
Moar om dei bie draank te éren.

Aine gaf zo veur en noa
Aan mien mooie azoalioa
Bie dat zingen en onder 't klinken
Ook wat berenbörg te drinken

Om te kieken wat dei dut
As men dei mit draank begut
En om de bakteries even
In de bloumpot te vergeven...

't Wör aal drokker, 'k wos gain road!
't volk bleef stilstoan op de stroat
Om aalweg omhoog te kieken
Noar stedinten heur praktieken.

Aine, dei 'k nait kon bie noam,
Ston doar hoog in 't open roam
Onner 't stoareg 'bittersteken'
Aal dat volk doar tou te spreken.

„Volk! ", zo ruip-e wied in 't rond:
„Ie stoan leeg doar bie de grond,
Heurt, wat ik hier, hoog verheven
Veur joe dou ten beste geven! "

Zo gong 't aal in dizze geest
Tou op dat stedintenfeest.
Tot op 't leste klokke sloug
Veur 't: „In optocht noar de kroug“.

Twei, heur theewoater te boven,
Wörren op 'n karre schoven
Deur de „gruinen“ in 't gelid,
En zo gongen ze toch mit

Ondcr 't zingen en het jolen
Noar de „laanddag“ tou „van Polen“
Om doarzoot as echte heren,
Mitnkander te dineren

Op „de kroug“ op Grote Maart,
Elk genootschop weer apaart
En dat ait hail excentriek
Onder „mes-op-bord-meziek“ *

As 't genootschop oet de Stad
Kwam, as 't Ommelaand al zat.
Zo wör Stad te kennen geven:
Was moar laiver boeten bleven...”

* Vgl. Toulichten hierachter.

TOULICHTEN

'Omlandia' betaikent nait „rondom stad“ zoas 'n bult lu mainen, rnoar is 'n Oldgrunneger-Fraise variant van 'Ammelaand' of 'Eemslaand', aan Eems legen dus (cf. 'Ameland').

't Genootschop 'Groningana' oct Stad zingt 't Peerd van Ome Loeks' as zien lief laid., dat 'Omlandia' doarom nait zingen wil. Stad het heur 't oafstolen zeggen ze, 't is ja 'n bóeren laidje.

Dr binnen noast 't 'Bittergenootschop Omlandia' en 'Groningana' nog 'Frisia', 'Drenth' en 'Geiria ac Transisalanía', de leste veur aal dei nait bie d' eerste vaier binnen. 'n 'Hollandia' is dr nait.

't Gezoameliek diner noa oafloop van de 'bittersteken' hait 'Poolse handdag'; dat is mit doarom: as leden van 'Groningana' in de zoal verschienen, begunnen leden van 'Omlandia' mit mes en vörk op borden te sloagen om heur ongenougen doarover te kennen te geven en de olle stried zo op 'ludieke menaaier' weer te memo - reren.

Net zo dut 'Groningana' bie 't binnenkomen van 'Omlandia' as ze dr 't eerst binnen, om zo zien verloren boasschop over 't Omme - aand te betreuren (en van heur kaant bekeken hopelk weerom te kriegén?). '

COLOFON

Van Derk Sibolt Hovinga gaven wij eerder uit: „Noar 't Adrillenmaart in Winschoot", „Raaize noar Perles van twee Oldamster boeren", „Balloaden, mythen, overleverns, gedichten en laiden van 't Kustvolk" en „Bloaren aan de levensboom".

Van „Drei dichterlike vertelsters" (die minder goed in de zojuist genoemde verzamelbundel pasten), hebben wij 300 exemplaren opgelegd, binnenwerks gedrukt op 90 grams houtvrij offset, en genaaid en gebrocheerd in een omslag van 250 grams 'Contrast', waarop de molen van Finsterwolde ons een zinvolle illustratie leek, ook om z'n 'kruisstand': aldus dit 'Colofon' aansluiting op het 'Voorwoord' gevend. („'n Hail lutje joar-kring, zo 't reket").